

Miljöprövningsdelegationen
Länsstyrelsen inom Dalarnas län

Yttrande angående behov av komplettering av ansökan om tillstånd till vindkraftspark Siksberget

Länsstyrelsen har av miljöprövningsdelegationen getts möjlighet att lämna synpunkter angående behov av komplettering av en ansökan om tillstånd enligt 9 kap miljöbalken. Ansökan gäller uppförande och drift av vindkraftspark Siksberget i Smedjebackens kommun, Dalarnas län. Sökande vill uppföra 20 vindkraftsverk med en totalhöjd om 270 meter.

Yttrande avseende kompletteringsbehov

Projektområdets avgränsning

Länsstyrelsen anser att ansökan behöver kompletteras med yrkande med inom vilka fastigheter vindkraftsparkens projektområde avser.

Havsörn

Då adulta havsörnar observerats [REDACTED] anser länsstyrelsen att en kompletterande inventering av havsörn behöver göras, detta för att säkerställa att det inte finns någon boplats inom projektområdet eller inom 3 km från projektområdet. Inventeringen behöver vara inriktad på att hitta boplats och kan göras från vår och till dess boet kan förväntas ha flygga ungar. Inventeringen behöver vara tillräckligt omfattande (och utföras vid goda väderförhållanden) för att kunna konstatera om boplats finns inom ovan nämnda område.

Vid örninventeringen under 2021 observerades [REDACTED] Inventeringen följdes upp under 2022 men något revir kunde inte bekräftas. Havsörn har inte samma beteende som kungsörn med spelflykt under vissa tidsperioder vilket kan göra de svårare att upptäcka. Länsstyrelsen bedömer det dock som sannolikt att en [REDACTED]

Liksom kungsörnen kan havsörnen ha flera boplatser inom ett revir som paret alternerar mellan olika säsonger. Länsstyrelsen anser att ytterligare inventering av området är nödvändigt för att kunna ta ställning till projektets tillåtlighet och/eller eventuella skyddshänsyn avseende havsörn.

För information har även Dalarnas Ornitologiska förening aningar om att det finns [REDACTED] och har haft området under uppsikt en tid.

Enligt Vindvals syntesrapport 6740 (maj 2017, Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss) rekommenderas för havsörn ett skyddsavstånd på 2–3 km från boplatser inklusive kända alternativbon där ingen vindkraft bör byggas överhuvudtaget. Enligt samma rapport är det även rimligt att viss anpassning av utformningen av skyddszonerna sker utifrån omgivande topografi, bland annat utifrån att havsörnar mest jagar i blöta miljöer. Länsstyrelsen har i tidigare vindkraftsansökningar ansett att 3 km är minsta avstånd till vindkraftsverk. Utifrån vad som framkommer av den kompletterande inventeringen och mot bakgrund av rekommendationerna i Vindvals syntesrapport anser länsstyrelsen att utifrån vad som framkommer under inventeringen så kan området (hela eller delar av) vara olämpligt för vindkraft.

Fladdermöss

Inventering av fladdermöss har gjorts i fält under 4 dagar i början av augusti med hjälp av autoboxar. Inventeringen identifierade fem fladdermusarter där tre av arterna är rödlistade som nära hotad (nordfladdermus, brunlångöra och dammfladdermus), och både nordfladdermus och brunfladdermus är högriskarter. Framförallt är det nordfladdermus som registrerats men även dammfladdermus har noterats vilket därmed är den första observationen av arten i Dalarnas län. Dammfladdermus bedöms ha dålig bevarandestatus i aktuell region och är upptaget på habitatdirektivets bilaga 2.

Mot ovanstående, nuvarande underlag och fladdermössen skydd enligt 4 § artskyddsförordningen bedömer länsstyrelsen att inventeringsområdet kan utgöra ett högriskområde för fladdermöss och att ytterligare inventering krävs för att kunna ta ställning till vindparkens tillåtlighet samt rimliga och relevanta hänsynsåtgärder exempelvis avseende BAT-modevillkorets preciseringar om temperatur och vind samt vilka habitat i området som behöver skyddas. Länsstyrelsen anser att det inte framgår hur de utpekade habitaterna för fladdermöss i projektområdet har tagits fram och bedömts kopplat till den utförda fladdermusinventeringen.

Länsstyrelsen anser att fladdermusinventeringen behöver kompletteras med ytterligare inventering från runt 8 augusti till mitten av september, dvs under hela den period som det är störst risk att fladdermöss dör i vindkraftverk. Metod för en sådan inventering bör likna den genomförda inventeringen avseende täckning och antal mätplatser, och på för

fladdermöss lämpliga platser, men med möjlighet att istället för att byta plats på autoboxarna efter varje natt ha de placerade på samma plats och samla in data under ett par nätter innan de roterar. Bolaget behöver kunna visa vilka arter som förekommer under säsongen och vid vilken aktivitet. Efter utförd inventering behöver bolaget ta ställning till var högriskområden finns och vilka hänsyn som behöver tas, eventuellt kan bolaget för detta behöva utföra riktade inventeringar i fält avseende lämpliga habitat som kräver skydd.

Länsstyrelsen vill här även notera att myndigheten redan i samrådsyttrandet framförde att det krävs en längre tids inventering av området.

Tjäder

Bolaget har beskrivit vilka hänsyn som ska tas till de två stora tjäderspelplatserna som finns i projektområdet. Länsstyrelsen anser att datum för när anläggningsarbeten inte får genomföras ska ske enligt Skogsstyrelsens vägledning för hänsyn till fåglar (2019-05-25).

Länsstyrelsen anser även att begränsningen, inom tjädernas påverkansområde, bör gälla anläggningsarbeten för annat än vindkraftverk. Bolaget bör utveckla dessa delar i miljökonsekvensbeskrivningen.

Grundvattenförekomst

Inom projektområdet finns en utpekad grundvattenförekomst. Över grundvattenförekomsten planeras en ny väg och en logistikyta att anläggas. Länsstyrelsen anser att ansökan bör motivera val av plats och beskriva alternativa platser för logistikytan.

Länsstyrelsen anser vidare att ansökan behöver utvecklas med en bedömning av vilka risker det finns för att föroreningar sprids till grundvattenförekomsten och vilka skyddsåtgärder som planeras. Ansökan bör även utveckla bedömningen avseende att parken på ett obetydligt sätt bedöms påverka grundvattenförekomstens miljökvalitetsnormer.

Arkeologisk utredning

Den arkeologiska utredningen genomfördes inte som en prövning enligt 2 kap i Kulturmiljölagen och hanterades därför inte av länsstyrelsen. Den arkeologiska utredningen motsvarar inte de krav på inriktning, omfattning och kvalité som länsstyrelsen ställer. Länsstyrelsen anser därför att den arkeologiska utredningen inte utgör ett tillräckligt beslutsunderlag. Den arkeologiska utredningen saknar exempelvis diskussion om förutsättningar för skogssamiska lämningar, skogsfinska

lämningar (eftersom Norbo finnmark ligger strax norr om området) och stenåldersboplatser. Utredningen har inte gått igenom lokalhistorisk litteratur.

Länsstyrelsen anser att den arkeologiska utredningen behöver kompletteras och att en kontakt med länsstyrelsens behöver tas för prövning enligt 2 kap i Kulturmiljölagen.

Kulturmiljö

Ansökan saknar en kulturmiljöanalys som syftar till att ge en kulturhistorisk karaktärisering av området utifrån befintlig kunskap och där områdets kulturmiljö, historia och karaktär beskrivs. En sådan analys behöver omfatta projektområdet och utpekade intressen för kulturmiljövården inom en radie av cirka 10 km. Hur påverkas upplevelsen av kulturmiljön av den planerade vindparken?

Länsstyrelsen anser att påverkan på Schisshyttan och Stollberg särskilt behöver bedömas i en sådan analys. Schisshyttan med sin historia från 1500-talet och framåt och Stollbergets gruvor är två viktiga besöksmål i Smedjebackens kommun. Båda utgör en del i Ekomuseum Bergslagen och ingår därmed i ett större industrihistoriskt sammanhang.

Siktanalys och fotomontage

Länsstyrelsen anser att det är svårt att bedöma var fotopunkten för fotomontage Schisshyttan är tagen. Fotopunkten bör tydligare markeras i kartmaterial där Schisshyttans besöksområde framgår. Länsstyrelsen önskar även en siktanalys med en upplösning där det går att utläsa Schisshyttans besöksområde, inklusive vandringsled.

Miljökonsekvensbeskrivningen redogör för att vindkraftverken inte kommer vara synliga från Schisshyttans vandringsled. Gäller det oavsett om skog avverkas? Om vindkraftverken blir synliga vid en eventuell avverkning anser Länsstyrelsen att bolaget bör ta fram kompletterande fotopunkter från för besöksmålet centrala platser.

EBH-objekt

Länsstyrelsen anser att miljöbedömningen tydligare behöver redovisa hur parken utformas och vilka försiktighetshänsyn (ex avseende avstånd och markens genomsläpplighet) som har tagits för att minimera risken för påverkan. Kommer någon typ av anläggningsarbete ske i eller nära någon av de identifierade förorenade områdena? Det framgår inte hur identifierade EBH-objekt överlappar parklayouten vilket bör redovisas i kartmaterial.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att vindkraftverk 3 hamnar inom 50 meter från identifierade varphögar och att laktester därför kommer att utföras. Sökanden bör tydligare beskriva hur testerna kommer utföras, syftet med dessa samt hur resultatet kommer att användas.

Rörliga skuggor

Länsstyrelsen anser att redovisningen gällande rörliga skuggor behöver utvecklas med följande:

- Bilaga 9 till miljökonsekvensbeskrivningen bör utvecklas med information om vilka fastigheter som ingår i analysen (vilken fastighet motsvarar punkt HN, IM etc.).
- Tydliggör vilka skuggkänsliga punkter (fastigheter) där Boverkets rekommendationer överskrids eller tangeras. Redovisningen behöver innehålla en bedömning av rekommendationerna om maximalt 8 skuggtimmar per år och 30 minuter per dag.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Stefan Tansbo med miljöhandläggare Mirja Lif som föredragande. Medverkat har även naturvårdshandläggare Carina Nordlander, antikvarie Anna Hagland, arkeolog Britt-Marie Hägerman, planarkitekt Eva Stigeberg och miljöhandläggare Karin Almqvist.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter